

MAGYARORSZÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
FÉLÉVRE 24 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 12 PENGŐ,
EGY ÓRA 4 PENGŐ. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKEZ-
NAP 16 FILL., VASÁRNAP 32 FILL. AUSZTRIÁBAN
HÉTKEZNAP 30 GARAS, VASÁRNAP 40 GARAS
MEGJELENIK HÉTFO KIVETÉVEL MINDEN NAP
POSTATAKAREKPEZTÁRI CSEKESZÁMLA: 28990

SZERKESZTŐ:
PETHŐ SÁNDOR
FŐMUNKATÁRS:
AJTAY JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II., HUNYADI JÁNOS-UT 2. TELEFON: *1-560-10
(25 MELLÉKALLOMÁSSAL). ÉJJEI SZERKESZTŐ-
SÉG (VI., ARADI-UTCA 8.) TELEFONJA (ESTE
10 TÓL): 1-154-61, 1-154-62. HIRDETÉS-, UTAZÁSI
ÉS KÖNYVOSZTÁLY (IV., ESKÜ-UT 6.). TELEFON:
*1-888-66. LEVÉLCIM: BUDAPEST 2. POSTAFIÓK: 55

BUDAPEST, 1937 MÁJUS 4, KEDD

XVIII. ÉVFOLYAM 100, (4829) SZÁM

Az élő szobor

Irta: Pethő Sándor

Vasárnap tavaszi napfényben és tűn-
dőklő hivatalos pompa közepette leplez-
ték le Rákóczi lovasszobrát. Ezzel az ak-
tusával a legnemesebb és legönzettelenebb
magyarnak kultusza, a hivatalos avatás
szertartásai között elnyerte az állami
szentesítést és rangemelését. Rákóczi meg-
tartotta parádés bevonulását a hiva-
latosan is kanonizált magyar nagyok
Pantheonába, véget vetvén egy csaknem
kétszáz esztendő hivatalos számkivetés-
nek, amelyben osztozkodnia kellett mind-
azoknak a meghasadt szívű nagy magya-
roknak pihenést nem találó árnyaival,
akik néha egy nemzet és egy nemzedék
helyett hordozták roskatag vállukon a
fátum rettenetét keresztjéért. Aki két száza-
don át csak a szívek és lelkek fejedelmé-
 volt, aki elbujdosásában is jelenvalóbb és
élőbb volt a magyar nép szeretetének
királyi oltalmában, mint bárki előtte
vagy utána: az most megkapta hieratikus
fölváratásának mindazt a hideg dics-
fényét, amelyet sokáig megtagadtak tőle.

Ferenc József király érdeme, hogy a
nagy „Hochverräter”-nek hivatalos reha-
bilitációját boldogult Tisza István taná-
csára kezdeményezte, hogy a magyar nép
eszménye előtt való meghajlásával ő és
háza újabb lépéseket tegyen a megvá-
lasztott utján, amelynek végső állomásán
össze kellett volna emelkednie a magyar
királyhűségnek a nemzet elölthetetlen
szabadságszeretetével és elsorvaszthatat-
lan függetlenségi vágyával. A magyar
sorsnak Európa előtt legérthetlenebb,
de szinte önmagunk előtt is legképte-
lenebb és legkegyetlenebb revelációja az
volt, hogy ez az ősi, szinte szakrális
királyhűség s a nemzetnek hatalmi és
állami eszméje többnyire egymást kiegé-
szítő és egymást erősítő kapcsolatban
nemcsak hogy nem forrottak össze, ha-
nem szinte kiegyenlíthetetlen ellentétbe
sodródtak, előidézve és megpecsételve a
konfliktusok sivár sorozatán keresztül a
nemzet és az uralkodóház együttes buká-
sát. Ennek a két, a nemzet életfunkciója-
ban állandóan ható és lüktető alapérzék-
nek és alapelvnek keresztződése Rákóczi
személyében számkivetésre és bujdosásra
ítélte a magyarság függetlenségi gondo-
latát, hogy a nagy szabadságmozgalom
kétszázadik fordulóján ugyanilyen sors-
jusszon osztályrészül a Habsburg-család-
nak is, amely csak utolsó koronás képvi-
selőjének irányzatában tudta teljesen
összefoglalni és azonosítani házának ér-
dekét a magyar államiság érdekével.
Sajnos, olyan időpontban, amikor ez a
bőles gesztus nem tudta már megmenteni
se az egyiket, se a másikat a felforgató
áramlatok beförésének tragikai következmé-
nyeitől. Ma ez a visszanyert független-
ség ugyan tulajdonává vált a régi ország
egyharmadának, de a nemzet integrális
hatalmi eszméjének és a Szent-korona
egységbeforrasztó erejének sugárzása
nélkül.

Az osztrák nép állama fejének buda-
pesti látogatása Magyarország kormány-
zójánál, a Rákóczi-szobor fölváratásának
másnapján, figyelmünket és rokonérzé-
sünket kell hogy ráirányítsa azokra a ne-
héz és keserű harcokra, amelyet e derék
szomszédunk folytat állami létéért és füg-
getlenségéért. Nekünk, a szabadságeszmé-
eposzi bajnokainak a Duna völgyében,
nem lehet közönyös egy kicsiny nép két-
ségbeseft önvédelme és vergődése. Nagy
élményekben kiélesedett és fogékonyá

vált történelmi és politikai öntudatunk-
ban, Rákóczi nemzeténél, nem nehéz ki-
csiráztatni a szimpátia virágait, különö-
sen, amikor a gyöngébb fél sorsát látjuk
a magunk közelmúltjának tükrében.
Ahogy valamikor az európai közvélemény
forró hulláma áradt a hollandusok felé,
akik a spanyolok és a franciák, vagy a
lengyelek felé, akik a muszkák és a poro-
szok, vagy a magyarok felé, akik a néme-
tek és a törökök ellen védelmezték a nép-
szabadság és a nemzeti önrendelkezés
halhatatlan elvét, úgy karolta föl világ-
részünk szabad népeinek erkölcsi és poli-
tikai rokonszenve Ausztria népének dicső
ellenállását is azokkal a világerővel
szemben, amelyek megsemmisítésére tör-
nek. Ausztria most ugyanazon elnyomás
ellen küzd fölgerjedt életérének minden
hősi eltökéltségével, mint aminek ellen
valamikor Rákóczi emelt kardot. De ezen
tul is a magyarság jobb és nemesebb énje
szívébe zárta az osztrák nép szabadság-
harcát, hiszen tudva-tudja, hogy Ausztria
eléstével a nagynémet gondolat legmére-
sebb kalandja olyan testközelségben ér
bennünket, amelynek következménye Rá-
kóczi küzdelmének egyetlen megmaradt
eredményét, ugymint állami függetlensé-
günket is kockáztathatja. Érdekeink is
azt parancsolják, amit tradícióink és ér-
zéseiteink. Azt, tudniillik, hogy Rákóczi
szobrának árnyékában csak annál mele-
gebben öleljük magunkhoz az ausztriai
népesség ügyét, amely a mi ügyünk is.

A magyar társadalom egy részét persze
más érzések is kavargják, amelyeket szik-
kadt történelmi előítéletek beteg reflexei
mozgatnak, s amelyeknek a Rákóczi-
kultusz csupán a régi osztrákellenes ma-
gataratásnak időszerűtlen és tartalmatlan
élményeit mondják. Ezek egy elhervadt
historizmus sallangjainak, dohos levegő-
jétől elkapott kórság gyógyíthatatlan bő-
dültjai, akik, miközben az osztrák kap-
csolat emlékei és veszélyei ellen hadarják
el vitézködéses szónoklataikat, nem akar-
nak vagy nem tudnak tudomást venni
arról, hogy Rákóczi hazáját és eszményét
nem a bécsi Kapucinusok kriptájában el-
pihent fekete-sárga árnyak fenyegetik,
hanem a nagynémet eszmének a mítosz
és a propaganda felhőjébe temetkező pán-
célozott ökle. Rákóczi nemzetének nem
árnyak ellen kell résen lennie, hanem a
földarabolt házra törő s nagyon is ele-
ven germán és szláv világerők iszonyu
lendületével szemben. Nem a bécsi kama-
rilla csontkamarái felől fujnak reánk az
enyészet szellői, hanem életerős, mérhe-
tetlen feszültségű erőcentrumok felől.
Nem az osztrák kapcsolatok ellen — ami
nincs — kell leakasztani az ősi fringját.
Nem az osztrák szolgaság ellen kell körül-
hordozni országszerte a véres kardot.
A magyar szabadságot nem a bécsi Burg
kísértetei fenyegetik, hanem egy telő-
től-talpig vasba öltöztetett nagy nem-
zetnek izzó ábrándjai. Rákóczi Ferenc
valamikor azért küzdött, hogy sza-
badságban éljünk és haljunk. Küzdött
azért, hogy Magyarország Magyarország
maradjon. Ma egy méltatlan ivadék kö-
tyagos politikai lovagjai azért hirdetik
forradalmat és „nemzeti” diktatúrát,
hogy Rákóczi szellemidézése közben
Magyarországot germán szolgaságba ta-
szítsák.

Sajnáljuk, hogy az a nagyhatalom,
amely annyira érdekelve van a mai

Ausztria nehéz szabadságküzdelmében,
amely valaha a legerősebb ellenfele volt
a germanizmus nagy történelmi vállalko-
zásának és amelynek a XVIII. században
a mi Rákócziink a legnevezetesebb és leg-
nemesebb szövetségese volt, elfelejtette
magát képviseltetni a magyar nemzet
nagy hőroszának fölmagasztalásán. Ami-
kor Törökország (amelynek Rákóczi csak
vendége volt) a maga követének szemé-
lyében megkoszorúzta a vezérő fejed-
lem szobrát, nélkülöznünk kellett Fran-

ciaország kegyeletét. Pedig egy koszorút
talán Rákóczi mégis megérdemelt volna
annak a nemzetnek képviselőjétől, amely-
nek holta napjáig hű szövetségese s ké-
sőbb vendégbarátja volt, amelynek nagy
királya kivételes tiszteletben részesítette,
amelynek a nagy fejedelm a szívét is
odaajándékozta Groboisban s amely Rá-
kóczi mozgalma nélkül bizonyára söté-
tebb eredménnyel fejezte volna be nagy
háboruját egy világkoalíció ellen a spa-
nyol örökösödési háborúban.

Lelkesen fogadta Magyarország Miklas Vilmos osztrák szövetségi elnököt

A kormányzó a díszében mondott beszédében a magyar
—osztrák sorsközösséget emelte ki, Miklas elnök a két
ország barátságának jelentőségét hangoztatta a világbéke
szempontjából

Rég nem látott vendégül a magyar főváros
külföldi államfőt. A háború óta most elő-
ször látogat el hivatalosan Magyarországra
valamely idegen ország feje s hogy ez éppen
Miklas Vilmos, a baráti osztrák szövetség
elnöke, az egész országban az előkelő ven-
dégnek kijáró tiszteleten és érdeklődéssel
messze felülmúlva kiváltotta az őszinte
örömet és lelkesedést. Az ország határaitól
fel a királyi várig sok-sokezer magyar férfi,

asszony és gyermek örömprepsre éljenzte
Miklas elnököt, aki feleségével együtt hétfőn
Budapestre érkezett, hogy viszonzza a kor-
mányzónak és feleségének néhány hónap
előtti bécsi látogatását. Zászlóerdő, virág,
éljenzés, lelkesedés, dísz és pompa fogadta
az osztrák állam fejét Hegyeshalomnál, a
határon és Budapesten.

Az osztrák államfő utjáról és budapesti
tartózkodásának első napjáról az alábbi
tudósításban számolunk be:

Miklas elnök bucsuja Bécsből

Bécsből jelentik: Miklas szövetségi elnök
és felesége, Schuschnigg kancellár és Schmidt
Guidó dr. külügyi államtitkár kíséretükkel
hétfőn reggel elutaztak Budapestre. Hétfőn
reggel 6 óra 53 perckor a bécsi keleti pálya-
udvarról indult el a különvonat. A pálya-
udvaron nem volt ünnepélyes bucsúztatás,
az ünnepség csak a határon kezdődött meg.

A szövetségi kancellár kilenc év óta,
mióta az osztrák állam élén áll, most hagyta
el először Ausztria területét. A Budapestre
utazó előkelőségek bucsúztatására megjelent
Hülgerth altábornagy, alkancellár vezetésével
az osztrák kormány valamennyi tagja; ott
voltak az államtitkárok, a kancellári hivatal
és a külügyminisztérium magasrangú tiszt-
viselői, Hoffinger követ és Orsini-Rosenberg
gróf, Salata bécsi olasz követ, Kartel Jenő
miniszteri tanácsos, Zichy Domokos gróf,
közvetségi attasé és Reviczky István főkonzul
és Miskolczy Gyula a bécsi—magyar kultur-
intézet igazgatója.

Miklas elnök a vonat indulása előtt néhány
perccel érkezett feleségével. Kezet fogott az
osztrák miniszterekkel és a magyar követségi
tagjaival és a bucsúztatására megjelent hiva-

talnokokkal és újságírókkal.

Néhány perccel a követségi elnök után ér-
kezett a pályaudvarra Schuschnigg kancellár.
Három perccel a vonat indulása előtt az
utasok beszálltak. A mozdony és a podgyász-
kocsi mögé kapcsolt szalonkocsiba Miklas
Vilmos szövetségi elnökön és feleségén kívül
beszállt Huber Ottó, a kabinetiroda főnöke,
Freidinger-Brandtner dr., a kabinetiroda al-
igazgatója, továbbá Matera vezérőrnagy és
Sander őrnagy.

A szalonkocsi mögé egy elsőosztályú Pull-
mann-kocsit kapcsoltak, amelyben helyet
foglaltak Schuschnigg szövetségi kancellár,
Schmidt Guidó dr. külügyi államtitkár, Adam
kormánybiztos, az osztrák sajtófőnök, Kiss
dr. miniszteri titkár, Bartl ezredes, Chlu-
mbeck-Löwenthal követségi tanácsos és a
bécsi magyar követség képviselőiben Veress
Lajos ezredes, katonai attasé, aki Schuschnigg
kancellárt kíséri az uton Budapestre. Helyet-
foglaltak a vonatban még azok az újságírók,
akik a szövetségi elnököt Budapestre kísé-
rik. Utjukon Irinyi Jenő, az osztrák—magyar
társaság elnöke kalauzolja őket.

Az osztrák utvonalon zászlókat lobogtató
közönség köszöntötte az elnök különvonatát.

A magyar határon

Miklas elnök vonatának megérkezése előtt
már órákkal hatalmas tömeg gyűlt össze a
hegyeshalmi határállomáson. A fellobogó-
zott épület előtt az osztrák himnusz hangjai
közben állott meg a vonat. A hatóságok, in-
tézmenyek, egyesületek képviselői dísz-
magyarban, vagy ünnepi díszben jelentek
meg. Cserkészek, levétek és frontharcosok
álltak sorfalat a lakosság sorai előtt.

Jambrekovics László rendkívüli követ és
meghatalmazott miniszter mutatta be a meg-
jelenteket az elnöknek. Először vitéz Rusz-
kay Jenő tábornokot, aki az elnök mellé

van beosztva magyarországi tartózkodása
idejére, azután Teleki Gyula grófot, Eliašy
Sándort, a vidéki rendőrség főkapitányát és
Durugy Jenőt. Megjelent Hegyeshalomnál
még Baar-Baarenfels budapesti osztrák kö-
vet, Polniczky Lajos főispán és Skultéty
Miklós alispán. Egy vármegyei hajdu bíbor-
vörös egyenruhában óriási fehér rózsacsok-
rot tartott, amelyet a főispán átnyújtott
Miklas elnök feleségének, Hegyeshalomban
11 percig állt a vonat, amely mellé közben
magyar villanymozdonyt kapcsoltak.

Ünneplés a határtól Budapestig

Hegyeshalomtól Kelenföldig nem állt meg
Miklas elnök különvonata. Amerre a vonat

elhaladt, minden állomáson összegyűlt a
környék lakossága és lelkes éljenzéssel fo-

Ára 16 fillér

gadt az osztrák államfő különvonatát. Mindent zene szölt és a csendőrök és leventék feszes vigyázásban köszöntötték a robogó vonat ablakában álló Miklas Vilmost. Győrről és Komáromban lassított a vonatot: Miklas elnök mosolyogva integetett a pályaudvaron összegyűlt ünneplő közönség felé.

Készülődés az ünnepélyes fogadtatásra

Budapest főutvonala már napok óta zászlódiszba öltöztették az osztrák szövetségi elnök tiszteletére. A magyar trikolor, a főváros színei s a piros-fehér-piros osztrák színek pompáztak végig a keleti pályaudvartól kezdve egészen fel a királyi várig. A keleti pályaudvar érkezési oldalának nagycsarnokában a falakat végesvégig osztrák és magyar színekbe burkolták. Fényes ívlámpák világították meg kora reggeltől kezdve a szimpompás képet, amely már kevéssel nyolc óra után kezd kialakulni. Kardos, hímestársolyu, díszes megyei, városi huszárok, hajdúk vontak sorfalat az ezüstsisakos rendőrök mögött. Bent az érkezési oldal vágányait fúrge munkások deszkákkal fedik le s piros szőnyegeket fektetnek le ott, ahol majd nemsokára az osztrák köztársaság elnöke elvonul.

Kemény lépések dobbannak, vezényszavak harsannak, a perronra bekanyarodik az első honvéd gyalogezred zenekara s mögötte a rohamsisakos, tábori zöldbe öltözött díszsereg, élén az ezred fehér lobogójával. A várócsarnokban ezalatt lassan gyülekeznek a kormány tagjai, akik közül elsőnek érkezik Darányi Kálmán miniszterelnök a feleségével. Itt foglal helyet Pétényi Zsigmond báró és Teleki Tibor gróf, a két koronaőr, valamint Széchenyi Bertalan gróf a felsőház és Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke. A kormány tagjai valamennyien zsakettben, cilinderekben, csak Röder Vilmos honvédelmi miniszter van tábori díszben. A honvédelmi miniszter mellett áll Sónyi Hugó gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka és Rác Jenő altábornagy, vezérkari főnök. Valamennyien az előcsarnok jobboldalán sorakoznak fel, ugyancsak itt foglal helyet Apor Gábor báró, a külügyminiszter állandó helyettese, Karafíth Jenő főpolgármester és Hetényi Imre helyettes főkapitány. A magyar előkelőségekkel szemben az előcsarnok baloldalán gyülekeznek az osztrák követség tagjai. Ugyancsak itt állnak Venci grófai az élükön a budapesti olasz követség tagjai és Werkmeister német követségi ügyvivő, a budapesti német követség tisztviselőivel.

Tíz perccel féltizenegy előtt a trombiták felharsannak a díszjel. Horthy Miklós kormányzó érkezik feleségével, szárnysegédével. Az előcsarnokban rövid cerclet tart, majd belép a perronra. Pétényi százados, a díszsereg parancsnoka tisztelettel vezényel, a honvédszenekar pedig a Himnuszot játssza. A kormányzó ellép a díszsereg előtt, kezét fog a század parancsnokával s csaknem ugyanabban a percben hallatszik a hangszóróból:

— Különvonat Bécsből, érkezik a harmadik vágányra.

Megérkezik Miklas elnök

A pályacsarnok végén már fel is tűnik a különvonat villanymozdonyja. A vonat csendesen begördül s a mozdonytól számított második szalonkocsi ajtaja pontosan a bibor-szőnyeg előtt áll meg. Miklas elnök lép ki elsőnek az ajtón. Zsakettel visel, fehérkesztyűs baljában tartja cilindert s karjára akasztva lóg csontfogantyus ernyője is. Előbb lesegíti feleségét, majd a fejére siető kormányzó elé lép. Melegen és barátságosan kezét ráznak egymással. Ezalatt a kormányzó hasonló barátságossággal üdvözlő az osztrák szövetségi elnök nejét. A kormányzó ezután Miklasné üdvözlő, Miklas elnök pedig Horthy Miklósnak csókol kezét.

A vonatból most száll ki Schuschnigg kancellár, Schmidt külügyi államtitkár és a szövetségi elnök egész kísérete. A honvédszenekar az osztrák államfő üdvözlő, Miklas elnök pedig Horthy Miklósnak csókol kezét.

Végig a városon

Mindez alig öt percig tart, s az elnök a kormányzóval együtt máris kilép az előcsarnokból a zászlódiszba álló pályaudvar előtti térre. A honvédszenekarok a magyar és az osztrák himnuszot játsszák felváltva. A kapu mellett mintegy halván főny csoport Hoch-ot kiált — a budapesti osztrák kolónia tagjai. Aztán felharsannak és hosszú percekig tart az éjlen. Szemben a pályaudvarral katonai és rendőrkordon mögött Budapest népe üdvözlő az előkelő vendéget.

kar az osztrák himnuszot játssza, aminek a dallama azonos a Gotterhaltal. A Tattersallban elhelyezett ütegek díszütet adnak, üdvözlő az osztrák szövetség elnökét.

Miklas elnök és a sötétkék tengerparti díszbe öltözött kormányzó ellép a díszsereg előtt. Mögöttük a katonai kíséret most már vegyesen, a magyar kormányzó tábori zöldbe öltözött szárnysegédei és hasonló szabású, de szürkészöld formaruhában az osztrák tisztek, egyikükön sárga paszománthól font hatalmas szolgálati öv, amilyen a régi közös hadsereg tisztjei viseltek.

A kormányzó ezután az előcsarnokba kalauzolja Miklas elnököt és ott előbb a magyar előkelőségeket, majd a megjelent osztrák követségi tagjait mutatja be.

A kormányzó ezután az előcsarnokba kalauzolja Miklas elnököt és ott előbb a magyar előkelőségeket, majd a megjelent osztrák követségi tagjait mutatja be.

Miklasné ülnek. A következő kocsiában Huber Ottó osztrák kabinetirodai igazgató és Vértessy Sándor kabinetirodai főnök, majd Materna vezérőrnagy és Keresztes-Fischer Lajos tábornok, aztán a szárnysegédek autói következnek. Baar-Barenfels követ báróné Bérczy Istvánnal száll autóbá. Aztán Rudnay bécsi magyar követ Jambrekovics osztrák osztályfőnökkel. Regele ezredes, osztrák katonai attasé, Rusztay Jenő tábornokkal.

Ezután Schuschnigg kancellár és Darányi miniszterelnök, majd Schmidt Guido osztrák

külügyi államtitkár és Kánya Kálmán külügyminiszter autói következnek.

A Baross-téren, a Rákóczi-úton és Nagykörúton át a Mussolini-tér felé megindul autós menet. Végig ezen az útvonalon, majd később az Andrássy-úton, Tisza István-utca, Ferenc József-téren, Lánchidon, Hunyady János-úton, egész a királyi várig a budapesti helyőrség katonái, gyalogosok, huszárok, kárpátosok állanak sorfalat. Mögöttük cselészek, a középiskolák tanulói, egyetemi hallgatók lengetnek piros-fehér-zöld zászlókat és éljenzik az osztrák vendégeket.

Budapest üdvözl az osztrák államfőt

A Mussolini-téren megtorpan a menet. Miklas elnök és Horthy Miklós kormányzó a tér közepén kiszállnak autóikból, ahol a székesfőváros küldöttsége várakozik az osztrák államfejére. Szendy Károly polgármester üdvözlő itt Miklas elnököt. Átnyújt egy díszes ezüsttökből foglalt pergamenre írt üdvözlőiratot a főváros nevében. Ezalatt az elnöknek virágcsokrot nyújt egy magyarruhás kislány.

Az államfők újra autóbá szállnak és a kocsisor bekanyarodik az Andrássy-útra. A Lánchidnál ketté válik a menet. Az államfők és kíséretük mennek át Budára, fel a Várba. Az osztrák kormány tagjai Schuschnigg kancellár és Schmidt külügyi államtitkár pedig Darányi Kálmán miniszterelnökkel és Kánya Kálmán külügyminiszterrel a Dunapalota elé hajtának, ahol az osztrák kormányfőnek szállása van.

A királyi várban

Fent a királyi várban az urvarlaci őrség kürtöse kevéssel tizenegy óra előtt megfújja a díszjelet. Az őrség fegyverbe lép. A zászló mélyen meghajlik, az őrség parancsnokának kardja uralkodóknak kijáró tisztelettel háromszor villan fel a magasba és vágódik a mélybe. Az autók elsuhanak az őrség mellett. A kormányzó fehérkesztyűs keze a tengerparti kalpaghoz emelkedik, Miklas elnök pedig megemeli cilindert. Bent a várudvaron a testőrség áll őrséget, bíborlik és fehérlik ruhájuktól a térség. A gellérthegyi ütegek újra díszütet adnak.

Horthy Miklós kormányzó és felesége vendégeiket bekísérik a Vár kapuján és felvezetik őket az első emeletre, a palota krisztinavárosi szárnyába, ahol tíz hatalmas tereméből álló lakosztályban lakik budapesti tartózkodása alatt az osztrák szövetségi elnök és felesége. A lakosztály ajtajában az államfők és feleségeik szívélyesen búcsút mondanak egymásnak és a kormányzók visszatérnek saját lakosztályukba.

A Hősök Emlékkövénel

Délben egyenyed 1 órakor megkoszorúzták a szövetségi elnök a millenniumi emlékműnél a névtelen katona emlékkövét. Az emlékmű mögött két hatalmas zászlórúdon Ausztria piros-fehér-piros zászlója lengett. A Hősök-tere lobogódiszban pompázott.

Tizenegy óra után már megérkezett a katonai díszsereg, majd a magyar hadsereg fegyvernemeiből alakított tiszti küldöttség érkezett. A teret körülvette a leventék, fehér-tollas diákok és sötétkék ruhába öltözött diáklányok sokszáz főnyi tömege. Felvonultak a frontarcok, akiknek küldöttségét Takách-Tolnay József gróf, nyugalmozott tanácsnag vezette. Az emlékmű előtt díszbe öltözött koronaőrök álltak őrséget. Pontosan 12 óra 20 perckor érkezett meg Miklas szövetségi elnök gépkocsija, aki — miután

fogadta Sónyi Hugó honvédfőparancsnok jelentését — az osztrák himnusz hangjai mellett ellépett a kivonult katonai díszsereg és a tiszti küldöttség arcvonala előtt. Két testőr vitte a piros-fehér-piros szalaggal díszített hatalmas babérkoszorút az emlékmű elé. Miklas elnök a testőrök mögött ment, ő igazította el a koszoru szalagját.

Ezután felhangzott a magyar himnusz. Miklas Vilmos vigyázásban hallgatta végig a magyar nemzeti imádságot, azután meghajolt a névtelen katona emlékműve előtt.

A Hősök-tere lobogódiszban pompázott. Miklas Vilmos vigyázásban hallgatta végig a magyar nemzeti imádságot, azután meghajolt a névtelen katona emlékműve előtt. Andrassy-úton, ahol hatalmas tömeg ültette az osztrák államfőt.

Családi ebéd a kormányzónál

Félegy órakor Miklas Vilmos újra visszatért a Várba, ahol Horthy Miklós kormányzó és felesége szűkkörü családi villásreggelit adott a magas vendégek tiszteletére. Rajtuk kívül csak a kormányzó két fia vett részt az ebéden.

Az ebéd előtt a kormányzó kihallgatáson fogadta Schuschnigg Kurt osztrák szövetségi

kancellárt, akivel tízenöt percig beszélgetett, majd Schmidt Guidó dr. külügyi államtitkárt.

A kormányzó az osztrák szövetségi elnök budapesti látogatása alkalmával saját kezű dedikálásával ellátott arcképét juttatta el Baar-Barenfels budapesti osztrák követ-hez.

Tavasza a gyüdi síkon

Írta: Szalay László

A kunhalasi gyüdi síkon tavasz van... Uram, én Istenem, mennyi virág!... Ég-színkék katáng, bíborvörös, aranyárga gyermeklánc... Ametisztuszú csenkeszek, cickórok, rozsdavörös szármartóvisek, élénk-piros pipacsok, számvirágok... Odébb kék buzavirág, számkényér-bogáncs, sötét-kék zsálya, lila szarkaláb, szellőrózsa, fátyolvirág, homoki gyopár, nyulárnyék és boglyaszegfű... A Nap ontja az aranyat... A virágzó fák, mint a menyasszonyok... Dalban vallják meg szerelmüket a madarak s a lepkeket labdázó fúrge szellő illattal kalmárkodik és csókot lop a réten danázó lánykák térdeire...

A kunhalasi gyüdi síkon május van... Déli heverő... A kezes ménes ott szunyókál, bogarászik összebujva a nyárfás bokorerdő nyékén, az acélos gyepszélen... Az anyakancák megfekszenek, de a csikók csak úgy állva, lehorgasztott fejfel szenderegnek egy keveset...

Egyszer csak az egyik daruszörű harmadfi hirtelen fejet vet... Aztán mint az alvajáró, vagy mint az árnyék elindul, szinte lábujjhegyen osonva, hangtalanul kiovakodik a delelő ménesből — a csikósbojtár is szendereg, hanyatfekve, arcán a kalappal — és magasztartott fejfel, lobogó sörénnyel neki-vág a gyüdi sík ezervirágos végtelenjének, tárguló orrlyukkaszíva a tavasz balzsamát...

A ménes tömegéből ez a távozás így tavaszhoz enyhén, egy még soha föl nem jegyzett ritka és érdekes jelenség a kezes ménesek sajátos életéből, amely kezes ménest éppen az jellemzte, hogy nem volt benne ménlő egy se... S amely különös elbucor-gást így határozta meg igen találóan a puszták fia: elálmódott!...

A csikósbojtár is, hogy a délutáni hűvösödő szellő könnyű álmából föléscókolt, ahogy ráeszmélt a harmadfi eltűnésére, ezzel tett pontot kacskaringós szitkozódása végére: elálmódott a ribanc!...

Az meg csak ment, hosszú, negédes, ringó léptekkel... Mintha keresne valakit a verőfényes, szelid halmokon, az árnyas völgyek borongó enyhén, át vadvirágözönön, iringók, citromfűvek, székvirágok, mályvák, szimbolyok, libbentyük és ruták tengerén, szökén hullámzó vetéseken, zugó erdők, siró nádasok mentén...

A gyüdi síkon szerelmes május volt... Bugó galambok, fuvalázó rigók, csengő pacsirták és csattogó fülemilék zenéje kísérté, hogy ne is említsem az ünnepélyesen csi-csergő vörösbegyét, a harsogó harist, a fütttyentgető cankót, a buffogó bölbömbikát, a csevegő cinkét, a csicsorgó stílicet, a bánatos kakukot, a kurrogó darut és a mélabusan fuvalázó poling madarakat...

Mindenütt, amerre ellépkedett, a fák és a kőkény, galagonya, som és kecskerágó cser-jék, megannyi fehér vagy rózsaszínű ruhába öltözött menyasszonyok, Isten diadalmasan zümmögő méhei, bogárkái boldog vőlegények

voltak s a tücskök nászindulokat citeráztak, a békák hozzáértő brácsázása mellett...

★

Ment, lépésben, szinte álmódózva... Büvöletes útján az ég kárpitján nagy fehér kőcsagként lovaavező bárányfelhőket nézegetve — és megérkezett az a avarodmbhoz...

Föllegett rá... Megállt a tetején és körülnézett... Messze erdőség sötétje kéklött... A végtelenség szélén, mint a csönd birodalmának határait jelző órlási fehér oszlopok, tornyok meredeztek... S amoda tőle nem messze, kemény gyept hasogatott fényes ekéjével a gazda...

Recsegve járt a talyiga, ahogy a két izmos ló a hámistárgba dölve szinte cibálta maga után...

A kecses harmadfi hátrakapott fejfel nézte... Aztán nagyot nyertett, ami kacagásnak is beillt volna...

★

A nyertésre a másik két ló is fölfigyelt és megállt az eke... És különösen az egyik, szinte kővé merevedve nézte a dombot uruló harmadfi, aztán visszanyertett rá, mint a trombita és elkezdte tépni, rázni, szagatni magáról a szerszámot...

A gazdája még segített neki... Sietve csomózta az istrángokat, csatolta a haslót, hogy a másik szempillantásban már szabad lón a mén és förtégetesen eliramolt a domb felé...

★

A harmadfi erre megfordult, fölugrott a hátsó lábával negédesen, aztán megugrott, hogy csak úgy porzott nyomán a mező... Emez meg követte mindenüvé... Hol

mellette, hol előtte, hol mögötte... Kergeltek, játszottak, ösmerkedtek egymással, örültek a tavasznak...

★

Dombra föl, völgybe le, szinte röpültek, mint az agarak... Hogy a tanyákból álmélkodva nézték őket, soknak még a pipa a ki-aludt a szájában...

Végigsuhanák Pusztaszerstől, aztán elhagyva a Vida, majd a Vince tanyát, megérkeztek Mérgesen át Tölgyesbe... De itt se volt megállásuk, hanem fölcaptak északeletnek, a Zseny Mór pátriárjába, onnat meg a kőkuti csárdánál elfordultak északeletnek, Zsanába...

Igy tartott ez Cipruson, Koplalon át, míg aztán Tajó pusztá szélén beleveszekedtek az éccakába...

★

Másnap este meg már ott fűvelgették meg-bítt kettesben a bodoglári erdő nagy kerek tisztását...

Csak úgy nevettek rájuk a mennyei tüzecek, az Álomhozó, a Vadlegelő, a Fias-kisérő, a Bujdosók lámpája, a Pásztorbot, a Kettős, a Sereghajtó, meg a Szőkecsillag — mert mondom, virágözönő május volt...

★

És a harmadik napszálltán, békés harmatos estenden, előkerült a harmadfi és besurant a bóbiskoló ménesbe — minden föl-tűnést gondosan elkerülve...

★

Mi sem történt... A tücskök citeráztak, a békák brácsáztak, innét is, onnét is — sok hozzáértéssel, szépen...